

**การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
การป้องกันตนเอง จากยาเสพติด ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส)
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1**
**PARENTAL RAISING AND PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS RELATED TO
SELF-DEFENSIVE BEHAVIOR FROM DRUGS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN
SCHOOLS UNDER JURISDICTION OF NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1**

อมรรัตน์ พรสมบูรณ์ศิริ (Amornrat Pornsomboonsiri)*

ปราโมทย์ มลคล้า (Pramot Moncham)**

รัชณี ครองระวะ (Ratchanee Krongrawa)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน การพักอาศัยและผลการเรียน 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ลักษณะทางครอบครัว กับปัจจัยด้านจิตลักษณะของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3) เพื่อศึกษาตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 339 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two-Way ANOVA) และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) เมื่อจำแนกตามเพศ และ ผลการเรียนเฉลี่ย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียนกับการพักอาศัย ไม่พบความแตกต่าง 2) ลักษณะทางครอบครัว กับปัจจัยด้านจิตลักษณะของนักเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด 3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้ ร้อยละ 36.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง / จิตลักษณะ / พฤติกรรมป้องกันตนเอง

* นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

** นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองนครปฐม

*** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรักษ์

Abstract

This study aimed to 1) compare self-defensive behavior from drugs of high school students who have different background and bio-social characteristics, 2) examine interaction effects of family characteristics and psychological characteristics of students on self-defensive behavior of high school students in schools under jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 3) explore variables, including parental raising and psychological characteristics of students that explained self-defensive behavior from drugs of high school students. The sample consisted of 339 high school students selected by stratified random sampling. The stratum were formed based on school size, class level, and gender. Measurements used were questionnaires developed by researchers. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, 2-Ways ANOVA, and Multiple Regression Analysis.

The results were found that:

Self-defensive behaviors from drugs of high school students classified by gender and academic achievement were statistically different at .05, but they were not different if classified by class level and residency.

Parental raising, future focused and self-control characteristics were not correlate with self-defensive behavior from drugs.

Parental raising and self-esteem were also not correlate with self-defensive behavior from drugs.

Characteristics of future focused and self-control combined with parental raising were able to predict self-defensive behavior from drugs of high school students in schools under jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1 by 36.4% at .001 statistical significant level.

Key words: Parental raising / Psychological Characteristics / self-defensive behavior

บทนำ

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ขาดพลังและขาดความสมดุล ในการพัฒนา สถาบันหลักทางสังคมหลายสถาบันเกิดความอ่อนแอ เป็นช่องว่างทำให้ปัญหาเสพติดแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมากขึ้น เป็นปัญหาที่สืบเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านานตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันและมีแนวโน้มว่ายังคงเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่น ๆ เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนากำลังคน ก่อให้เกิด

ความเสียหายทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ทั้งตัวผู้เสพและผู้ที่อยู่รอบข้างเกิดการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การแพร่ระบาดของยาเสพติดแทรกซึมเข้าสู่ประชาชนในทุกอาชีพ ทุกสถานที่แม้กระทั่งในสถานศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเยาวชน ที่เป็นอนาคตของชาติ โดยเฉพาะมีการแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชนอายุ 11-14 ปี ซึ่งกำลังย่างก้าวสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ จึงมีความอ่อนไหวที่จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ง่าย ดังนั้นหากวัยรุ่นสามารถดำเนินชีวิตในช่วงเวลานี้ไปได้อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จในงานตามขั้นพัฒนาการของวัยรุ่น เขาก็จะเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างดี มีความสุข ยอมรับตนเองและ

ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า แต่วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ชีวิต และมีการพัฒนาทางความคิดรวมทั้งสติปัญญายังไม่ตีพอที่จะเข้าใจถึงผลเสียจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ได้ จึงมีแนวโน้มของการมีพฤติกรรมเสี่ยงเกิดขึ้น ดังปรากฏในรายงานการวิจัยและรายงานข่าวบางส่วนพบว่าเยาวชนไทยมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาหลายประการ ได้แก่ พฤติกรรมทางเพศ สิ่งเสพติด การพนัน ติดเกม ก้าวร้าวรุนแรง การเรียน จริยธรรม อุบัติเหตุและสุขอนามัย (นวลนวี ประเสริฐสุข และคณะ, 2554)

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญถึงปัญหาเสพติด จึงได้กำหนดนโยบายให้การแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ มอบนโยบายการแก้ปัญหาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี 2555 มีกลยุทธ์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดครบวงจร โดยบริหารจัดการอย่างบูรณาการ ตั้งแต่การขยายความร่วมมือทั้งใน และต่างประเทศเพื่อสกัดกั้นยาเสพติดและสารตั้งต้น การป้องกันกลุ่มเสี่ยงเป็นเหยื่อยาเสพติด การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับผู้ผลิต ผู้ค้า การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด, 2555) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล ที่กำหนดให้การแก้ไขและป้องกันปัญหายาเสพติดเป็นวาระ “แห่งชาติ” ภายใต้ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดเป็นหลักในการปฏิบัติ และขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา ได้กำหนดกลยุทธ์สำคัญที่จะดำเนินการ คือ 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 แรง และกระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบาย ให้สถานศึกษาเพื่อเสริมความเข้มแข็งและยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษา

ดำเนินการในงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ เป็นกรอบให้สถานศึกษาดำเนินการ

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปัญหาที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นแหล่งพักยาลำเลียงไปสู่จังหวัดข้างเคียง จากสถานการณ์รายงานผลของศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดนครปฐม จะพบว่ามีกรจับกุมทั้งคดียาเสพติด ค้ายาเสพติดเป็นจำนวนมาก ส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา การต้องโทษ และผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นและเยาวชน ที่อยู่ในช่วงกำลังศึกษาเล่าเรียน (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดนครปฐม, 2555) ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการป้องกันปัญหาดังกล่าวของวัยรุ่น เพื่อให้ห่างไกลยาเสพติดด้วยการสร้างและปลูกฝังการมีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติด เพราะหากวัยรุ่นหรือเยาวชนคนใดก็ตามมีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดที่ดี ไม่ว่าจะเขาจะอยู่ในสิ่งแวดล้อม สภาพสังคม หรือกลุ่มเพื่อนแบบใดก็ตามเขาก็จะสามารถหลีกเลี่ยงการติดสารเสพติดได้โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติด การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ลักษณะมุงอนาคต-ควบคุมตนและความภาคภูมิใจในตนเอง มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และได้ทำการศึกษาพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น(ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยผลการวิจัยครั้งนี้ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันสารเสพติด โดยเฉพาะครูอาจารย์และผู้ปกครองของนักเรียน ในการนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ มีอิทธิพลทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไปใช้ในการวางแผนดำเนินการจัดกิจกรรม ปลูกฝัง หรือชี้แนะแนวทางในการป้องกันยาเสพติดให้แก่นักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน การพักอาศัย และผลการเรียน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะการเลี้ยงดูของครอบครัว จิตลักษณะของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

3. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยกำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 2,212 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 2555: 2-3) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 339 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane 1973: 725-727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 70 คน พบว่า แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .929 แบบสอบถามจิตลักษณะด้านการมุ่งอนาคต-ควบคุมตน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .752 แบบสอบถามจิตลักษณะด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น .878 และ แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .757

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาต และขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ตอบกรอกเองจำนวน 339 ฉบับ โดยแบบสอบถามที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ตอบแล้วครบถ้วน สมบูรณ์ จำนวน 339 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัยและขออนุญาตให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย และขอรับการรับรองเกี่ยวกับผลการศึกษาและผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการจริยธรรม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะชีวสังคม ภูมิหลัง ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน การพักอาศัย และผลการเรียน โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน การพักอาศัยและผลการเรียน โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe 's test) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent t-test วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง จิตลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยการทดสอบความแปรปรวน สองทาง (Two-Way ANOVA) และวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากยาเสพติด โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศหญิง มีพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดสูงกว่าเพศชาย และ นักเรียนที่มีที่ผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-4.00

มีพฤติกรรม การป้องกันตนเองมากกว่านักเรียนที่มีผล การเรียน 2.01-3.00 และ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00 ($\bar{x} = 4.827, 4.347$ และ 4.021 ตามลำดับ) ส่วน นักเรียน ที่มีระดับชั้นเรียนและที่พักอาศัยต่างกันมี พฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

2. ผลวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง จิตลักษณะของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติด พบว่าคะแนนพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติด ไม่ได้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และ จิตลักษณะของนักเรียน

3. จิตลักษณะด้านมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง สามารถทำนายพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติด นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 36.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน การพักอาศัย และผลการเรียนเฉลี่ย ที่แตกต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนเพศหญิงมีพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากยาเสพติดสูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า เพศเป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงความแตกต่างทางด้าน ค่านิยมในการดำเนินชีวิต บุคลิกภาพ ในนักเรียนหญิง

จะมีการวางตัวที่เรียบร้อย ปัญหาในการทะเลาะเบาะแว้งน้อยกว่าชายประกอบกับในครอบครัวของสังคมไทยมีการอบรมเลี้ยงดู ชดเชยลูกผู้หญิงให้มีความละเอียดรอบคอบ เชื่อฟังผู้ใหญ่ รู้จักระมัดระวังตนอยู่เสมอ ส่วนเพศชายซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง มีอารมณ์รุนแรง เชื่อมั่นในตนเอง และต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ก็จะทำตามกลุ่ม จึงทำให้มองข้ามอันตรายที่จะเกิดจากยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549: 79) พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่านักศึกษาเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ศุภร ชินะเกตุ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วยการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอดแทรกเรื่องยาเสพติดจะถูกบรรจุลงในชั่วโมงการสอนกิจกรรมของครูแนะที่เป็นตำรวจชุดสัมพันธ์มาจัดกิจกรรมให้กับทุกชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาศรี ทรัพย์ธนบุรณ์ (2546: 101) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

1.3 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ที่มีที่พักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วยสภาพบริบทวิถีชีวิตของคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำงานกลางวัน กลางคืนก็มีโอกาสที่จะพูดคุยกับลูกหลาน ซึ่งไม่ว่าลูกหลานจะพักอาศัยอยู่กับใคร

ก็จะถูกดูแลลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์ (2544: 115) พบว่านักเรียนที่มีลักษณะการอยู่อาศัยต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

1.4 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 3.01-4.00 มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียน 2.01-3.00 และ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.00 ($\bar{x}$ = 4.827, 4.347 และ 4.021 ตามลำดับ) เนื่องด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงจะมีสติปัญญาดี ความสนใจ ใฝ่รู้และเข้าใจเกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดมาก อีกทั้งเด็กนักเรียนเหล่านี้มักมุ่งแต่เรียนเพื่อมุ่งหวังอนาคตที่ดี ต่างกับนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อย มักมีพฤติกรรมหนีเรียน หรือขาดเรียนบ่อย เกรงไม่ตั้งใจเรียน คบเพื่อนที่อาจนำมาสู่ปัญหาการใช้ยาเสพติดได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อมพร พลอยประดิษฐ์ (2544: 107) ได้ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตฉะจุ้มมงคล สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดแตกต่างกัน

2. จิตลักษณะด้านการมุ่งอนาคต-ควบคุมตน สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 แสดงว่า เมื่อนักเรียนมีจิตลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนก็สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองในระดับที่มากขึ้น เนื่องจากการ

มุ่งอนาคต-ควบคุมตนเป็นการคาดการณ์ไปในอนาคต และควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ดำเนินไปในแนวทางที่ดี เพื่อให้ถึงเป้าหมายตามที่ได้คาดการณ์ไว้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาชีพ ครอบครัว สุขภาพ ในการดำเนินชีวิต ซึ่งหากบุคคลใดมีจิตลักษณะ การมุ่งอนาคตไปในทางที่ดี มีความต้องการที่จะได้รับ สิ่งดีๆ ตอบแทนในอนาคต จะทำให้บุคคลผู้นั้น แสดงออกด้านพฤติกรรมในสิ่งที่ดี เหมาะสม และหาก บุคคลใดไม่มีจิตลักษณะมุ่งอนาคตก็จะทำให้บุคคล ผู้นั้นแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพราะไม่ คำนึงถึงความถูกต้องและไม่นึกถึงผลที่จะตามมา ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี พันธุ์ประพันธ์ (2549: บทคัดย่อ) พบว่า จิตลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความอยากรู้ อยากลอง ความรู้ เกี่ยวกับพฤติกรรม การป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการ ดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจาก การดื่มและอิทธิพลจากเพื่อน มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต เทคนิครุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองร่วมกับจิต ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสามารถทำนาย พฤติกรรมป้องกันการตนเองจากยาเสพติดของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น (ขยายโอกาส) ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูทำให้เกิดการพัฒนา จิตลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กในด้านที่ ไม่เหมาะสมได้ โดยเฉพาะถ้ามีการอบรมเลี้ยงดูที่ผิดพลาด ขาดความรู้และความเข้าใจในความต้องการของเด็ก แต่ละวัย ขาดความรัก ซึ่งจะก่อให้เกิดลักษณะที่ไม่ เหมาะสมและพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ต้องการ เช่น พฤติกรรมที่แปรปรวน การใช้ยาเสพติด และอาจกล่าว ได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นรากฐานของการพัฒนาสติ

ปัญญาของบุคคลเพื่อให้สามารถประพฤตินในสิ่งที่ถูกต้อง และเหมาะสมต่อไป ซึ่งจักรี สุนทรโร (2545: 72) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยทางด้านครอบครัวที่มีผลต่อ การกระทำความผิดในคดียาเสพติด (ยาบ้า) ของเด็ก และเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนกลาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้าน ครอบครัวมีผลต่อการเสพยาเสพติด อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ เฟิร์นสแตน (Feinstein, 2005: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง การใช้ ยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยอิลลินอยด์ จำนวน 829 คน พบว่า การใช้สารเสพติดของนักศึกษามีความ สัมพันธ์อย่าง มีนัยสำคัญกับการใช้สารเสพติดของ ผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาคนนั้นก็มีแนวโน้มที่จะใช้ยาเสพติดชนิดนั้น ตามไปด้วย ดังนั้น การอบรม เลี้ยงดูของผู้ปกครอง จึง มีความสำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้น แห่งชีวิต การอบรมเลี้ยงดูที่ดีและเหมาะสม จะส่งผลให้ เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีมีคุณภาพ สอดคล้องกับผล การศึกษาของ สุภาพร ณะชานนท์ (2548: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติด ประกอบด้วย ปัจจัย ระดับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความ ภาคภูมิใจในตนเอง ความผูกพันกับครอบครัว ความ ผูกพันกับโรงเรียน ความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สังคม ยอมรับ สัมพันธภาพของคนในครอบครัว และการ อบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ส่วนปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ มาตรการป้องกันสิ่งเสพติดของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า จิตลักษณะมุ่ง อนาคต-ควบคุมตน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมป้องกันการตนเองจากยาเสพติดมากกว่าตัว แปรอื่นๆ ดังนั้นถ้าจะให้เกิดการปฏิบัติตนเกี่ยวกับ

การป้องกันยาเสพติดในนักเรียนได้ดี ครู ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ตนเอง และมีการมุ่งอนาคตไปในทางที่ดีมีความหวัง และก่อให้เกิดความพยายามในการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์

2 การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังต้องการความรักความเอาใจใส่ ความเข้าใจและความอบอุ่นจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของสังคมในการที่จะช่วยลดการติดยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษาได้ ดังนั้นผู้ที่เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จึงควรที่จะตระหนักในประเด็นนี้ให้มากและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนในพื้นที่ที่แตกต่างจากเดิม หรือ เป็นนักเรียนที่ไม่ใช่นักเรียนขยายโอกาส

2. ควรมีการวิจัยถึงพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดกับประชากรกลุ่มอื่น ๆ เช่น นักศึกษาในมหาวิทยาลัย โรงงานสถานประกอบการ เพื่อให้ผลการวิจัยมีมุมมองที่กว้างขวางมากขึ้น

3. การศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในลักษณะการวิจัยเชิงทดลองเพื่อสนับสนุนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และจิตลักษณะในการศึกษาครั้งนี้ ว่าส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดหรือไม่

บรรณานุกรม

- จักรี สุนทโร (2545) ปัจจัยทางด้านครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด (ยาบ้า) ของเด็กและเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศิลปศาสตร (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัย มหิดล
- นวลณี ประเสริฐสุข และคณะ. (2554). การพัฒนาโปรแกรมความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียน เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนา (สมัครพลมดุง). นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประภาศรี ทรัพย์ธนบุรณ์ . (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการเสพสารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท วท.ม. (สุขศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภร ชินะเกตุ. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2555). แผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.2555. ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ.
- ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดนครปฐม. (2555). “เอกสารการประชุมการดำเนินงานยาเสพติด ประจำปี 2555.” ม.ป.ท.
- สุภาณี พันธุ์ประพันธ์. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ. ปริญญาโท วท.ม. (สุขศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร ธนะชานันท์. (2548). อิทธิพลของมาตรการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน และครอบครัวกับความผูกพันทางสังคมที่มีต่อการป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2555). “ข้อมูลสรุปจำนวนนักเรียนชั้น (ขยายโอกาส) เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.” อัดสำเนา
- เอี่ยมพร พลอยประดิษฐ์. (2544). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตจังหวัดสมุทรสาคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (สุขศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Feinstein, D. (2008) The California Organization of Police and Sheriff's (COPS) Salutes United States (online). Accessed 16 January 2008. Available from <http://cops.cc/salutes/awards>.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row International.